

*О.М. Балакірева,
канд. соціол. наук*

Д.А. Дмитрук

*Olga M. Balakireva,
Ph.D. in Sociology*

Dmytro A. Dmytruk

РЕЗУЛЬТАТИ ТЕЛЕФОННОГО ЕКСПРЕС-ОПИТУВАННЯ МЕШКАНЦІВ ОБЛАСНИХ ЦЕНТРІВ УКРАЇНИ ПРОВЕДЕНОГО 1–2 ЛИПНЯ 2006 р.

- Ставлення до коаліції та оцінка ролі Президента
- Електоральні настрої мешканців обласних центрів
- Оцінка зміни загальної ситуації в Україні
- Чемпіонат світу з футболу: рівень зацікавленості та кращі гравці збірної України

*Опитування проведено в усіх обласних центрах України та місті Києві.
Всього опитано 2234 респонденти віком від 18 років і старше.
Стандартні відхилення не перевищують 2%.*

1. Ставлення до коаліції та оцінка ролі Президента в її створенні

За даними проведеного опитування мешканців обласних центрів, можна стверджувати, що зараз не існує домінуючого ставлення до створеної коаліції. Хоча частка тих, хто негативно оцінює створення коаліції, не значно більша за кількість тих, хто надає позитивні оцінки, наявність 12% респондентів, які вважають коаліцію неіснуючою або номінальною, свідчить про перебування суспільства у стані невизначеності.

Таблиця 1.1

Розподіл відповідей на запитання: “Як Ви ставитеся до того, що Блок «Наша Україна», Блок Юлії Тимошенко та Соціалістична партія України створили парламентську коаліцію?”, %

Негативно	38
Позитивно	33
Вважаю, що коаліції не існує	12
Мені байдуже	10
Важко відповісти	7

Найбільш позитивно створення коаліції оцінюють респонденти, опитані в м. Києві (66%), мешканці Західного* (49%) та Північного (32%) регіонів. Найбільше тих, хто негативно оцінює створення коаліції, серед жителів обласних центрів на Сході країни та у південних обласних центрах.

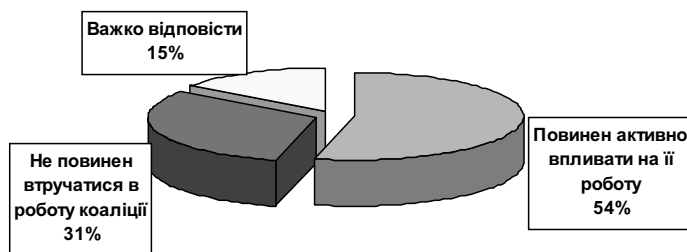
Таблиця 1.2

Розподіл відповідей на запитання: “Як Ви ставитесь до того, що Блок «Наша Україна», Блок Юлії Тимошенко та Соціалістична партія України створили парламентську коаліцію?”, залежно від регіону опитування, %

	Регіони					
	Західний	Центральний	м. Київ	Північний	Східний	Південний
Позитивно	49	32	66	32	17	17
Негативно	22	39	17	31	53	46
Вважаю, що коаліції не існує	12	10	12	14	9	17
Мені байдуже	9	9	2	12	12	14
<i>Важко відповісти</i>	8	10	3	11	9	6

Отримані дані вказують на те, що ставлення до створеної коаліції не залежить від віку опитаних респондентів.

Незважаючи на намагання Президента В. Ющенка дистанціюватися від процесів створення коаліції, саме його вважають відповідальним за її створення і забов’язаним активно втручатися в переговорні процеси. Понад половина опитаних (54%) вважають, що В. Ющенко повинен активно впливати на роботу коаліції.

Рис. 1.1. Розподіл відповідей на запитання: “Як Ви вважаєте, яку роль повинен відігравати Президент у роботі парламентської коаліції?”, %

Підтримують ідею активного впливу Президента на коаліцію в усіх без винятку регіонах: найбільш активно відстоюють цю думку опитані в Західному регіоні та в м. Києві, найменше – в східних та південних обласних центрах країни.

* Західний регіон: Луцьк, Рівне, Львів, Івано-Франківськ, Тернопіль, Ужгород, Чернівці; Центральний регіон: Хмельницький, Кіровоград, Черкаси, Полтава; Північний регіон: Житомир, Чернігів, Суми; Південь: Одеса, Херсон.

Таблиця 1.3

Розподіл відповідей на запитання: “Як Ви вважаєте, яку роль повинен відігравати Президент у роботі парламентської коаліції?”, залежно від регіону опитування, %

	Регіони					
	Західний	Центральний	м. Київ	Північний	Східний	Південний
Повинен активно впливати на її роботу	60	56	63	59	48	47
Не повинен втручатися в роботу коаліції	27	23	33	25	34	35
<i>Важко відповісти</i>	13	21	4	16	18	18

Таким чином, отриманні дані засвідчують, що на час проведення опитування відповідальність за роботу коаліції покладається на В. Ющенка. За умов відсутності прозорих домовленостей та погодженості дій це можна трактувати як фактичне звинувачення у бездіяльності та покладання провини за неефективність коаліційних переговорів.

Доволі важливим фактором для розуміння настроїв мешканців великих міст є усвідомлення того, що зараз конкурують два варіанти коаліції – “помаранчева” та “широка”. Цілком зрозуміло, що через специфіку вибірки (чисельність населення обласних центрів на Сході значно переважає наявне населення обласних центрів на Заході, в Центрі та Півночі) популярність “широкої” коаліції виглядає дещо завищеною. За умов проведення масового опитування, яке включатиме опитування в сільській місцевості та малих містах, рівень підтримки як “широкої”, так і “помаранчево-голубої” коаліції безумовно зміниться. В той же час, наведені дані дають змогу оцінити потенціал зорганізованих акцій на підтримку чи проти того чи іншого формату коаліції, який теоретично може бути використаний.

Додатково зазначимо, що на даний час, громадською думкою майже повністю відторгається ідея коаліції БЮТ та Партії регіонів.

Таблиця 1.4

Розподіл відповідей на запитання: “Яку коаліцію Ви вважаєте найбільш корисною для України?”, %

"Помаранчеву" коаліцію (БЮТ + НСНУ + СПУ)	31
"Широку коаліцію", до якої увійдуть депутати всіх фракцій, представлених у Верховній Раді	30
Коаліцію у складі «Нашої України» та Партії регіонів	13
Коаліцію у складі Блоку Юлії Тимошенко та Партії регіонів	3
<i>Інша коаліція</i>	1
<i>Важко відповісти</i>	22

Відповідно до стратегії врахування громадських настроїв, вирішального значення набуває регіональний розподіл відповідей на дане запитання. З наведених у таблиці 5 даних можна побачити, що “помаранчева” коаліція має найбільшу підтримку в обласних центрах Західного регіону та м. Києві. Ідея “широкої” коаліції найбільш популярна на Сході та Півдні країни, тут спостерігається і найвищий рівень готовності до коаліції НСНУ та ПР.

МОНІТОРИНГ ГРОМАДСЬКОЇ ДУМКИ

Особливу увагу привертає думка опитаних в обласних центрах Центрального регіону, згідно з якою існують рівні шанси на підтримку “помаранчевої” та “широкої” коаліції. Остання, до речі, навіть має незначну перевагу в чисельності своїх прихильників.

Таблиця 1.5

Розподіл відповідей на запитання: “Яку коаліцію Ви вважаєте найбільш корисною для України?”, залежно від регіону опитування

	Регіони					
	Західний	Центральний	м. Київ	Північний	Східний	Південний
"Помаранчеву" коаліцію (БЮТ + НСНУ + СПУ)	50	30	63	29	15	15
"Широку коаліцію", до якої увійдуть депутати всіх фракцій, представлених у Верховній Раді	23	34	12	28	39	35
Коаліцію у складі Блоку Юлії Тимошенко та Партії регіонів	3	3	1	5	3	6
Коаліцію у складі «Нашої України» та Партії регіонів	4	10	14	11	12	26
<i>Інше</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>2</i>	<i>1</i>	<i>0</i>
<i>Важко відповісти</i>	<i>20</i>	<i>23</i>	<i>10</i>	<i>25</i>	<i>30</i>	<i>18</i>

Додаткові таблиці, що характеризують ставлення респондентів до різних варіантів парламентської коаліції

Таблиця 1.6

Оцінка створення парламентської коаліції залежно від погляду на роль Президента щодо коаліції, %

Як Ви ставитеся до того, що Блок «Наша Україна», Блок Юлії Тимошенко та Соціалістична партія України створили парламентську коаліцію?	Як Ви вважаєте, яку роль повинен відігравати Президент у роботі парламентської коаліції?		
	Повинен активно впливати на її роботу	Не повинен втручатися в роботу коаліції	<i>Важко відповісти</i>
Позитивно	40	32	12
Негативно	33	47	37
Вважаю, що коаліції не існує	12	11	12
Мені байдуже	8	7	20
<i>Важко відповісти</i>	<i>7</i>	<i>3</i>	<i>19</i>

Таблиця 1.7

Оцінка створення парламентської коаліції залежно від того, яка коаліція вважається найбільш корисною для України, %

Як Ви ставитеся до того, що Блок «Наша Україна», Блок Юлії Тимошенко та Соціалістична партія України створили парламентську коаліцію?	Яку коаліцію Ви вважаєте найбільш корисною для України?				
	"Помаранчеву" коаліцію (БЮТ + НСНУ + СПУ)	Коаліцію у складі «Нашої України» та Партії регіонів	Коаліцію у складі Блоку Юлії Тимошенко та Партії регіонів	"Широку коаліцію", до якої увійдуть депутати всіх фракцій, представлених у Верховній Раді	Важко відповісти
Позитивно	84	8	12	13	8
Негативно	4	77	47	54	39
Вважаю, що коаліції не існує	5	8	16	15	17
Мені байдуже	4	5	16	11	19
Важко відповісти	3	2	9	7	17

Таблиця 1.8

Оцінка створення парламентської коаліції залежно від очікуваних змін загальної ситуації в Україні найближчим часом, %

Як Ви ставитеся до того, що Блок «Наша Україна», Блок Юлії Тимошенко та Соціалістична партія України створили парламентську коаліцію?	Яким чином, на Вашу думку, зміниться загальна ситуація в Україні найближчим часом?			
	Ситуація поліпшиться	Ситуація погіршиться	Не зміниться	Важко відповісти
Позитивно	70	15	36	24
Негативно	12	57	28	38
Вважаю, що коаліції не існує	4	13	14	15
Мені байдуже	7	9	14	7
Важко відповісти	7	6	8	16

Таблиця 1.9

МОНІТОРИНГ ГРОМАДСЬКОЇ ДУМКИ

Оцінка створення парламентської коаліції залежно від електоральних уподобань респондентів, %

Як Ви ставитесь до того, що Блок «Наша Україна», Блок Юлії Тимошенко та Соціалістична партія України створили парламентську коаліцію?	Якби у найближчу неділю відбувалися президентські вибори й у виборчий бюлетень були включені зазначені кандидати, за кого з них Ви проголосували б?										
	Віктор Ющенко	Юлія Тимошенко	Віктор Янукович	Олександр Мороз	Наталія Вітренко	Володимир Литвин	Петро Симоненко	Іштін кандидат	Не підтримає ви жодного із зазначених кандидатів (проголосуєєє ви проти всіх)	Важко відповісти	Не брав би участі у виборах
Позитивно	72	76	6	41	0	30	3	19	9	10	7
Негативно	8	7	76	23	78	33	80	42	41	41	22
Вважаю, що коаліції не існує	7	8	7	29	5	16	6	22	20	14	13
Мені байдуже	9	5	7	3	9	9	3	8	19	18	26
Важко відповісти	4	4	4	4	8	12	8	9	11	17	32

Таблиця 1.10

Оцінка ролі Президента в роботі парламентської коаліції залежно від ставлення на створення парламентської коаліції, %

Як Ви вважаєте, яку роль повинен відігравати Президент у роботі парламентської коаліції?	Як Ви ставитесь до того, що Блок «Наша Україна», Блок Юлії Тимошенко та Соціалістична партія України створили парламентську коаліцію?			Важко відповісти	
	Позитивно	Негативно	Вважаю, що коаліції не існує		Мені байдуже
Повинен активно впливати на її роботу	65	47	56	44	50
Не повинен втручатися в роботу коаліції	30	39	28	24	13
<i>Важко відповісти</i>	5	14	16	32	37

Таблиця 1.11
Оцінка ролі Президента у роботі парламентської коаліції залежно від вибору найбільш корисної коаліції для України, %

Як Ви вважаєте, яку роль повинен відігравати Президент у роботі парламентської коаліції?	Яку коаліцію Ви вважаєте найбільш корисною для України?				Інша коаліція
	"Помаранчеву" коаліцію (БЮТ + НСНУ + СПУ)	Коаліцію у складі «Нашої України» та Партії регіонів	Коаліцію у складі Блоку Юлії Тимошенко та Партії регіонів	"Широку коаліцію", до якої увійдуть депутати всіх фракцій, представлених у Верховній Раді	
Повинен активно впливати на її роботу	67	42	54	49	48
Не повинен втручатися в роботу коаліції	27	50	38	36	19
<i>Важко відповісти</i>	6	8	8	15	33

Таблиця 1.12
Оцінка ролі Президента в роботі парламентської коаліції залежно від електоральних уподобань респондентів, %

Як Ви вважаєте, яку роль повинен відігравати Президент у роботі парламентської коаліції?	Якби у найближчу неділю відбувалися президентські вибори й у виборчий бюлетень були включені зазначені кандидати, за кого з них Ви проголосували б?										
	Віктор Ющенко	Юлія Тимошенко	Віктор Янукович	Олександр Мороз	Наталя Вітренко	Володимир Литвин	Петро Симоненко	Ірина Кандиат	Не підтримує ви жодного із зазначених кандидатів (проголосовав би проти всіх)	Важко відповісти	Не брав би участі у виборах
Повинен активно впливати на її роботу	70	63	49	54	40	58	52	39	52	43	38
Не повинен втручатися в роботу коаліції	24	29	36	40	42	39	37	41	24	28	16
<i>Важко відповісти</i>	6	8	15	6	18	3	11	20	24	29	46

Таблиця 1.13
Оцінка ролі Президента у роботі парламентської коаліції залежно від очікуваних змін загальної ситуації в Україні, %

Як Ви вважаєте, яку роль повинен відігравати Президент у роботі парламентської коаліції?	Яким чином, на Вашу думку, зміниться загальна ситуація в Україні найближчим часом?		
	Ситуація поліпшиться	Ситуація погіршиться	Не зміниться
Повинен активно впливати на її роботу	63	50	55
Не повинен втручатися в роботу коаліції	30	34	29
<i>Важко відповісти</i>	7	16	16
			<i>Важко відповісти</i>
			46
			20
			34

Таблиця 1.14

Вибір формату найбільш корисної для України коаліції залежно від ставлення до створеної парламентської коаліції, %

Яку коаліцію Ви вважаєте найбільш корисною для України?	Як Ви ставитесь до того, що Блок «Наша Україна», Блок Юлії Тимошенко та Соціалістична партія України створили парламентську коаліцію?				Важко відповісти
	Позитивно	Негативно	Вважаю, що коаліції не існує	Мені байдуже	
"Помаранчеву" коаліцію (БЮТ + НСНУ + СПУ)	80	3	14	12	15
Коаліцію у складі «Нашої України» та Партії регіонів	3	26	9	6	4
Коаліцію у складі Блоку Юлії Тимошенко та Партії регіонів	1	4	5	6	4
"Широку коаліцію", до якої увійдуть депутати всіх фракцій, представлених у Верховній Раді	11	43	40	34	27
Важко відповісти	5	23	32	42	50
Інша коаліція	0	1	0	0	0

Таблиця 1.15

Вибір формату найбільш корисної для України коаліції залежно від бачення ролі Президента в роботі парламентської коаліції, %

Яку коаліцію Ви вважаєте найбільш корисною для України?	Як Ви вважаєте, яку роль повинен відігравати Президент у роботі парламентської коаліції?			Важко відповісти
	Повинен активно впливати на її роботу	Не повинен втручатися в роботу коаліції		
"Помаранчеву" коаліцію (БЮТ + НСНУ + СПУ)	40	27		12
Коаліцію у складі «Нашої України» та Партії регіонів	10	21		7
Коаліцію у складі Блоку Юлії Тимошенко та Партії регіонів	3	4		2
"Широку коаліцію", до якої увійдуть депутати всіх фракцій, представлених у Верховній Раді	27	34		29
Важко відповісти	20	13		49
Інша коаліція	0	1		1

Таблиця 1.16
Вибір формату найбільш корисної для України коаліції залежно від електоральних уподобань респондентів, %

Яку коаліцію Ви вважаєте найбільш корисною для України?	Якби у найближчу неділю відбувалися президентські вибори й у виборчий бюлетень були включені зазначені кандидати, за кого з них Ви проголосували б?										
	Віктор Ющенко	Юлія Тимошенко	Віктор Янукович	Олександр Мороз	Наталія Вітренко	Володимир Литвин	Петро Симоненко	Інші кандидати	Не підтримує би жодного із зазначених кандидатів	(проголосовує би проти всіх)	Важко відповісти
"Помаранчеву" коаліцію (БЮТ + НСНУ + СПУ)	72	73	2	40	0	25	6	17	10	9	9
Коаліцію у складі «Нашої України» та Партії регіонів	4	2	32	12	21	21	9	13	6	7	7
Коаліцію у складі Блоку Юлії Тимошенко та Партії регіонів	1	4	6	2	0	3	3	1	4	2	3
"Широку коаліцію", до якої увійдуть депутати всіх фракцій, представлених у Верховній Раді	13	11	42	36	53	34	48	38	32	40	27
Важко відповісти	10	10	17	10	26	17	34	29	48	42	50
Інша коаліція	0	0	1	0	0	0	0	2	0	0	4

Таблиця 1.17
Оцінка найбільш корисної коаліції для України залежно від очікуваних змін загальної ситуації в Україні, %

Яку коаліцію Ви вважаєте найбільш корисною для України?	Яким чином, на Вашу думку, зміниться загальна ситуація в Україні найближчим часом?			Важко відповісти
	Ситуація поліпшиться	Ситуація погіршиться	Не зміниться	
"Помаранчеву" коаліцію (БЮТ + НСНУ + СПУ)	66	15	33	20
Коаліцію у складі «Нашої України» та Партії регіонів	3	18	12	11
Коаліцію у складі Блоку Юлії Тимошенко та Партії регіонів	2	4	3	3
"Широку коаліцію", до якої увійдуть депутати всіх фракцій, представлених у Верховній Раді	16	36	32	23
Важко відповісти	13	26	20	41
Інша коаліція	0	1	0	2

Таблиця 1.18

Оцінка очікуваних змін загальної ситуації в Україні найближчим часом залежно від ставлення до створеної парламентської коаліції, %

Яким чином, на Вашу думку, зміниться загальна ситуація в Україні найближчим часом?	Як Ви ставитесь до того, що Блок «Наша Україна», Блок Юлії Тимошенко та Соціалістична партія України створили парламентську коаліцію?				Важко відповісти
	Позитивно	Негативно	Вважаю, що коаліції не існує	Мені байдуже	
Ситуація поліпшиться	48	7	8	15	23
Ситуація погіршиться	20	68	53	44	38
Не зміниться	28	19	32	37	27
<i>Важко відповісти</i>	4	6	7	4	12

Таблиця 1.19

Оцінка очікуваних змін загальної ситуації в Україні найближчим часом залежно від бачення ролі Президента у роботі парламентської коаліції, %

Яким чином, на Вашу думку, зміниться загальна ситуація в Україні найближчим часом?	Як Ви вважаєте, яку роль повинен відігравати Президент у роботі парламентської коаліції?		Важко відповісти
	Повинен активно вливатися на її роботу	Не повинен втручатися в роботу коаліції	
Ситуація поліпшиться	26	22	11
Ситуація погіршиться	43	50	48
Не зміниться	26	24	28
<i>Важко відповісти</i>	5	4	13

Таблиця 1.20
Оцінка очікуваних змін загальної ситуації в Україні залежно від вибору формату найбільш корисної коаліції для України, %

Яким чином, на Вашу думку, зміниться загальна ситуація в Україні найближчим часом?	Яку коаліцію Ви вважаєте найбільш корисною для України?						Інша коаліція
	"Помаранчеву" коаліцію (БЮТ + НСНУ + СПУ)	Коаліцію у складі «Нашої України» та Партії регіонів	Коаліцію у складі Блоку Юлії Тимошенко та Партії регіонів	Коаліцію у "Широку коаліцію", до якої увійдуть депутати всіх фракцій, представлених у Верховній Раді	Важко відповісти	Інша коаліція	
Ситуація поліпшиться	47	6	16	12	13	0	
Ситуація погіршиться	22	65	57	56	54	67	
Не зміниться	27	24	23	28	23	8	
<i>Важко відповісти</i>	4	5	4	4	10	25	

Таблиця 1.21
Оцінка очікуваних змін загальної ситуації в Україні залежно від електоральних уподобань респондентів, %

Яким чином, на Вашу думку, зміниться загальна ситуація в Україні найближчим часом?	Якби у найближчу неділю відбувалися президентські вибори й у виборчий бюлетень були включені зазначені кандидати, за кого з них Ви проголосували б?										
	Віктор Ющенко	Юлія Тимошенко	Віктор Янукович	Олександр Мороз	Наталія Вітренко	Володимир Литвин	Петро Симоненко	Інші кандидат	Не підтримує би жодного із зазначених кандидатів (проголосував би проти всіх)	Важко відповісти	Не брав би участі у виборках
Ситуація поліпшиться	57	40	6	23	3	5	6	18	7	19	11
Ситуація погіршиться	12	27	65	52	77	67	74	54	56	46	46
Не зміниться	28	28	24	22	15	27	20	22	31	22	27
<i>Важко відповісти</i>	3	5	5	3	5	1	0	6	6	13	16

2. Електоральні настрої мешканців обласних центрів

У ході телефонного опитування респондентам було запропоновано визначити свої політичні уподобання. На запитання, за кого вони проголосували б на президентських виборах, якщо ті відбулися б найближчої неділі, були отримані такі відповіді (див. табл. 2.1).

Таблиця 2.1

Розподіл відповідей на запитання: “Якби у найближчу неділю відбувалися президентські вибори й у виборчий бюлетень були включені зазначені кандидати, за кого з них Ви проголосували б?”, %

Віктор Янукович	24
Юлія Тимошенко	21
Віктор Ющенко	13
Олександр Мороз	5
Наталія Вітренко	3
Володимир Литвин	3
Петро Симоненко	2
Інший кандидат	5
Не підтримав би жодного із зазначених кандидатів (проголосував би проти всіх)	11
Важко відповісти	10
Не брав би участі у виборах	3

Отримані результати перш за все свідчать про „випадіння” діючого президента з числа реальних кандидатів на перемогу у майбутніх, а тим більше — у дострокових президентських виборах. Фактично, зараз існує лише два кандидати, які, на думку опитаної громадськості, мають право та шанси на президентську посаду — В. Янукович та Ю. Тимошенко. Другий висновок, який можна зробити, це те, що ані О. Мороз, ані інші політики не матимуть жодних шансів змагатися із цими двома лідерами через вкрай низькі показники підтримки. Можна стверджувати, що “зоряний час” О. Мороза (не говорячи про інших політиків) як можливого кандидата на посаду президента вже минув. Навіть електорат сільської місцевості, малих та середніх міст та СМТ не зможе кардинально змінити ситуацію, хоча, можливо, й дещо підвищить рівень підтримки.

Таблиця 2.2

Розподіл відповідей на запитання: “Якби у найближчу неділю відбувалися президентські вибори й у виборчий бюлетень були включені зазначені кандидати, за кого з них Ви проголосували б?”, залежно від регіону опитування

	Західний	Центральний	м. Київ	Північний	Східний	Південний
Віктор Янукович	7	23	7	17	37	38
Юлія Тимошенко	26	25	42	24	9	14
Віктор Ющенко	29	9	21	19	6	6
Олександр Мороз	6	5	9	7	1	8
Наталія Вітренко	1	1	0	1	5	5
Володимир Литвин	2	3	8	5	1	1
Петро Симоненко	1	3	1	2	2	2
Інший кандидат	6	6	1	1	7	5
Не підтримав би жодного із зазначених кандидатів (проголосував би проти всіх)	8	11	10	7	14	9
Важко відповісти	11	12	1	10	16	8
Не брав би участі у виборах	3	2	0	7	2	4

Регіональний розподіл даних вказує на те, що в обласних центрах Західного регіону через близькість показників підтримки наявне суперництво, перш за все, між В. Ющенком та Ю. Тимошенко. У Центральному регіоні конкуренцію Ю. Тимошенко складає вже В. Янукович, в той час як рейтинг В. Ющенка доволі низький. Безсумнівним лідером електоральних симпатій киян є, знов-таки, Ю. Тимошенко (42%). До того ж вона здобуває найбільшу підтримку і по обласних центрах Північного регіону.

Додатково слід зазначити, що рейтингові показники, безумовно, зазнаватимуть корекції (без зміни визначених тенденцій), якщо мова йтиме про загальноукраїнські результати, які враховуватимуть думки та електоральні пристрасті всього населення країни.

3. Оцінка зміни загальної ситуації в Україні

Загальні очікування мешканців обласних центрів зараз можна охарактеризувати як песимістичні. Найбільш оптимістичні погляди поширені серед тих, хто підтримує створення “помаранчевої” коаліції і вважає, що саме вона буде корисною для держави. В той же час, серед тих, хто виступає за коаліції, в які входила б Партія регіонів, поширені очікування погіршення ситуації.

Таблиця 3.1

Розподіл відповідей на запитання: “Яким чином, на Вашу думку, зміниться загальна ситуація в Україні найближчим часом?”, %

Ситуація погіршиться	46
Не зміниться	26
Ситуація поліпшиться	23
<i>Важко відповісти</i>	5

Характерною особливістю громадської думки з приводу зміни ситуації є вплив віку на надані оцінки: найбільш оптимістичними, за результатами опитування, є представники наймолодшої вікової групи, однак і серед них частка песимістів виявилася більшою за показник оптимістів.

Таблиця 3.2

Розподіл відповідей на запитання: “Яким чином, на Вашу думку, зміниться загальна ситуація в Україні найближчим часом?”, % залежно від віку

	Вікові групи, років					
	18–25	26–30	31–40	41–50	51–60	61 та більше
Ситуація поліпшиться	30	22	20	18	29	20
Ситуація погіршиться	34	46	48	51	41	53
Не зміниться	32	27	26	25	23	22
<i>Важко відповісти</i>	4	5	6	6	7	5

Частка “оптимістів” вища серед мешканців обласних центрів лише на Заході та в Києві, а в решті регіонів домінують “песимісти”, причому в Східному регіоні вони становлять переважну більшість (61%). Проблематичною бачать ситуацію й опитані в Центральному та Південному регіонах.

Таблиця 3.3

Розподіл відповідей на запитання: “Яким чином, на Вашу думку, зміниться загальна ситуація в Україні найближчим часом?”, % залежно від регіону опитування

	Регіони					
	Західний	Центральний	м. Київ	Північний	Східний	Південний
Ситуація поліпшиться	38	21	36	22	13	17
Ситуація погіршиться	28	50	32	34	61	45
Не зміниться	28	23	32	31	18	35
Важко відповісти	6	6	0	13	8	3

Наведені дані дають підстави говорити, що песимістичні та оптимістичні очікування дуже щільно корелюють із ставленням до “помаранчевої коаліції” та електоральними уподобаннями. Фактично, ті, хто виказує підтримку В. Януковичу, є здебільшого песимістами, а ті, хто підтримує В. Ющенко та Ю. Тимошенко, – оптимістами. Останні (електорат Ю. Тимошенко), до речі, є найбільш оптимістичною частиною опитаних респондентів.

4. Чемпіонат світу з футболу-2006

1. Перегляд матчів

За результатами проведеного опитування, майже 3/4 (74%) опитаних мешканців обласних центрів дивляться репортажі з футбольних матчів чемпіонату світу-2006. Найбільшою мірою захоплюються переглядом матчів мешканці столиці (81%) обласних центрів Західного* (80%) та Центрального (75%) регіонів.

Таблиця 4.1

Розподіл відповідей респондентів на запитання “Чи стежите Ви за чемпіонатом світу з футболу, який проходить у Німеччині?”, залежно від регіону опитування

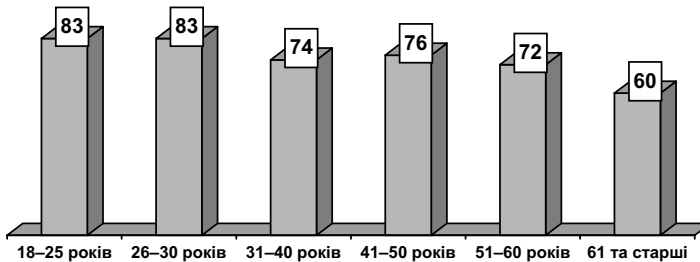
	Україна	Регіони					
		Західний	Центральний	м. Київ	Північний	Східний	Південний
Так	74	80	75	81	68	71	68
Ні	26	20	25	19	32	29	32

Як і слід було очікувати, популярність ЧС-2006 серед представників чоловічої статі є більшою, ніж серед жінок: **серед чоловіків дивляться матчі 87%, серед жінок –63%.**

* Західний регіон: Луцьк, Рівне, Львів, Івано-Франківськ, Тернопіль, Ужгород, Чернівці; Центральний регіон: Хмельницький, Кіровоград, Черкаси, Полтава; Північний регіон: Житомир, Чернігів, Суми; Південь: Одеса, Херсон.

МОНІТОРИНГ ГРОМАДСЬКОЇ ДУМКИ

Популярність ЧС-2006 досить висока серед усіх вікових груп, але найбільшу увагу йому приділяють респонденти до 30 років – серед них дивляться матчі ЧС 83%. Децю меншою мірою цікавляться перебігом футбольного мундіалю найстарші респонденти (серед опитаних старше 60 років дивляться футбол 60%).

	18–25 років	26–30 років	31–40 років	41–50 років	51–60 років	61 року та старші
Дивляться футбол	83	83	74	76	72	60

Діаграма 4.1. Розподіл відповідей на запитання: “Чи стежите Ви за чемпіонатом світу з футболу?”, за віковими групами

2. Визначення кращого гравця української збірної

Таблиця 4.2

Розподіл відповідей респондентів на запитання „Кого з гравців Української збірної Ви виділили б як кращого гравця?“, %

	Серед усіх опитаних	Серед тих, хто стежить за чемпіонатом світу з футболу, N = 1604
Шевченко Андрій	18	24
Шовковський Олександр	15	21
Воронін Андрій	12	16
Мілевський Артем	5	7
Ребров Сергій	5	6
Гусев Олег	4	5
Калиніченко Максим	4	6
Гусин Андрій	2	2
Тимошук Анатолій	2	3
Інші	4	6
Важко відповісти	3	4
Питання не ставилось	26	

Інші названі (менше 1% опитаних):

Ващук Владислав, Воробей Андрій, Несмачний Андрій, Русол Андрій, Белік Олексій, Єзерський Володимир, Назаренко Сергій, П'ятов Андрій, Ротань Руслан, Свідерський В'ячеслав, Федоров Сергій, Чигринський Дмитро, Шелаєв Олег, Шуст Богдан.

Серед найкращих гравців збірної України мешканці обласних центрів найчастіше називали Андрія Шевченка (24% серед тих, хто стежить за перебігом ЧС з футболу), Олександра Шовковського (21%) та Андрія Вороніна (16%). Слід відзначити доволі високий рівень обізнаності опитаних мешканців обласних центрів із складом команди: респондентами було названо 21 прізвище з основного складу команди.

Цікаво, що погляди жінок та чоловіків не те, хто є кращим гравцем збірної, не збігаються: якщо жінки віддають перевагу Андрію Шевченку (назвали його кращим 32% жінок, та 17% чоловіків), то для чоловіків на першому місці – Олександр Шовковський (назвали його кращим 23% чоловіків і лише 19% жінок). Зазначимо, що це думка тих, хто уважно стежив за ЧС.

Місце “кращого з кращих” уболівальники різного віку визначають по-різному: серед респондентів віком від 18 до 25 років найчастіше кращим називали О. Шовковського, натомість 26–30-річним більше до вподоби А. Шевченко. Уболівальники 30–40 років кращими гравцями однаково вважають Шевченка та Вороніна. Голкіперу збірної віддали свої симпатії ще й респонденти з вікової групи 40–50-річних. Респонденти старше 50 років переважно відзначають А. Шевченка.

Таблиця 4.3

**Розподіл відповідей респондентів на запитання “Кого з гравців Української збірної Ви виділили б як кращого гравця? ”, %
залежно від віку**

	Вікові групи, років					
	18–25	26–30	31–40	41–50	51–60	61 та більше
Шевченко Андрій	16	25	17	16	18	18
Шовковський Олександр	23	18	13	19	12	8
Воронін Андрій	16	12	17	10	9	9
Мілевський Артем	9	7	5	4	5	4
Гусин Андрій	4	1	0	1	1	2
Ребров Сергій	3	6	4	6	8	2
Гусев Олег	3	4	4	6	2	2
Калиніченко Максим	3	3	3	5	8	5
Тимошук Анатолій	3	3	3	3	2	1
Воробей Андрій	0	0	2	1	1	2
<i>Інші футболісти</i>	2	3	4	3	3	3
<i>Важко відповісти</i>	1	1	2	2	3	5
<i>Питання не ставилось</i>	17	17	26	24	28	39

МОНІТОРИНГ ГРОМАДСЬКОЇ ДУМКИ

Регіональні особливості (див. табл. 4.4):

- серед мешканців обласних центрів Заходу лідер – Олександр Шовковський, другим став Андрій Воронін, третій – Артем Мілевський;
- У м. Києві також лідирує О. Шовковський (36%), другим є А. Воронін (20%);
- А. Шевченко отримав найнижчу підтримку в м. Києві – лише 12%.

Таблиця 4.4

Розподіл відповідей респондентів на запитання “Кого з гравців української збірної Ви виділили б як кращого гравця? ”, залежно від регіону опитування

	Регіони					
	Західний	Центральний	м. Київ	Північний	Східний	Південний
Воробей Андрій	0	1	0	1	2	1
Воронін Андрій	15	10	16	12	9	11
Гусев Олег	4	2	3	4	3	5
Гусин Андрій	1	1	2	1	2	3
Калініченко Максим	5	5	6	5	3	4
Мілевський Артем	9	3	5	5	6	3
Ребров Сергій	5	9	4	5	4	5
Тимошук Анатолій	3	1	3	2	3	2
Шевченко Андрій	14	28	10	15	19	21
Шовковський Олександр	17	9	29	13	12	10
<i>Інші футболісти</i>	4	3	3	2	3	2
<i>Важко відповісти</i>	3	3	0	3	5	1
Питання не ставилось	20	25	19	32	29	32